

# TÝDEN V EU

Týdenní monitoring událostí v EU Sekce pro evropské záležitosti

EUROSKOP.CZ



www.vlada.cz



Číslo 488  
10. října 2022

## V tomto čísle naleznete

Úvodník

Zasedání Evropského politického společenství

Akční plán pro mládež ve vnější činnosti EU 2022-2027

Zasedání Rady ECOFIN

Plenární zasedání Evropského parlamentu

Schválené rámcové pozice

Program evropských institucí

## Úvodník

Milé čtenářky a čtenáři,

české předsednictví má za sebou dvě nejsledovanější a organizačně nejnáročnější vrcholná setkání. Na Pražském hradě se minulý čtvrtek uskutečnil historicky první neformální summit Evropského politického společenství. Nejvyšší představitelé 44 evropských zemí, předseda Evropské rady a předsedkyně Evropské komise během něho diskutovali o aktuálních evropských problémech způsobených především ruskou agresí na Ukrajině, vysokými cenami energií a nelegální migrací.

Na tzv. Pražský summit v pátek navázalo neformální zasedání hlav států a předsedů vlád EU, tedy neformální Evropská rada. Jeho hlavními tématy byly současná situace na trhu s energiemi a další pomoc bojující Ukrajině. Zúčastnila se ho také předsedkyně Evropského parlamentu a prostřednictvím videokonference se připojil

ukrajinský prezident Volodymyr Zelenskij.

Rada EU má na programu tohoto týdne jak neformální setkání v Praze, tak standardní jednání v Lucemburku. V úterý a ve středu se v Praze setkají ministři odpovědní za energetiku, jejichž tématy budou vodík, energetická připravenost na nadcházející zimu a také možná revize trhu s elektřinou.

Ve středu a ve čtvrtek naváže neformální schůzka ministrů odpovědných za zaměstnanost a sociální věci. Ti se budou v Praze věnovat zejména dopadům energetické chudoby a ukrajinské krize. Ve čtvrtek a v pátek se pak v Lucemburku uskuteční Rada pro spravedlnost a vnitřní věci.

V rámci zasedání věnovaného spravedlnosti budou ministři debatovat o boji proti beztržnosti na Ukrajině, justičním vzdělávání nebo trestné činnosti proti životnímu prostředí. V pátek se zasedání bude věnovat vnitřním věcem a ministři projednají Schengenskou radu, agresí Ruska vůči Ukrajině nebo nedávný vývoj na migrační trase ze západního Balkánu. Na závěr týdne se ještě ve Washingtonu setkají členové Euroskupiny s ministryní financí USA Janet Yellenovou, a to na okraji zasedání Mezinárodního měnového fondu a Světové banky.

Evropský parlament pracuje tento týden ve výborech a rovněž se připravuje na druhé říjnové plenární zasedání, které proběhne příští týden ve Štrasburku. Výbory mají v Bruselu na programu mimo jiné debatu se Světlanou Tichanovskou, hlasování o finalistech Sacharovovy ceny za svobodu myšlení nebo debatu se zástupci farmaceutických firem, které vyvinuly vakcíny a léčebné prostředky na covid-19.

## Zasedání Evropského politického společenství

Minulý týden se v Praze uskutečnily dvě vlajkové události českého předsednictví v Radě EU. Nejprve se na Pražském hradě ve čtvrtek konalo první zasedání Evropského politického společenství, na které v pátek navázalo jednání lídrů v EU v rámci neformální Evropské rady. Delegaci ČR na jednání vedl předseda vlády Petr Fiala.

S myšlenkou založení Evropského politického společenství přišel na jaře to-

hoto roku francouzský prezident Emmanuel Macron a české předsednictví se rozhodlo realizovat první setkání v tomto formátu. Pozvání na tuto platformu zaměřenou na otevřenou a upřímnou diskusi přijalo všech 44 oslovených lídrů, jednání se účastnily v podstatě všechny evropské státy kromě Ruska a Běloruska. Samotné zasedání začalo plenární schůzí, na níž navázaly diskuze na čtyřech kulatých stolech na téma mír a bezpečnost a energetika a ekonomika./Pokr. na s. 2/

Velký prostor byl ponechán pro bilaterální jednání dle preferencí lídrů. Ta přinesla i hmatatelné výsledky v podobě souhlasu Arménie s Ázerbájdžánem na vyslání mírové mise EU na společnou hranici mezi těmito dvěma státy. Účastníci se také shodli na uskutečnění dalších setkání v Kišiněvu, Madridu a Londýně zhruba v půlročních intervalech. V závěru byly výsledky diskuzí z kulatých stolů sdíleny v průběhu pracovní večere.

V pátek se na Pražském hradě uskutečnilo neformální jednání hlav států a předsedů vlád EU. Představitelé

projednali společnou reakci EU na ruskou agresi na Ukrajině včetně finanční a vojenské podpory Ukrajiny a energetickou situaci, nevyjímaje jejich dopadů na hospodářskou situaci. Z jednání, dle plánu, nebyl připravován žádný písemný výstup. Lídři se k diskutovaným tématům vrátí za dva týdny na řádném jednání v Bruselu. / R. Franěk/

## Akční plán pro mládež ve vnější činnosti EU 2022-2027 > Komise

**Komise a vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku dne 4. října přijali sdělení Akční plán pro mládež ve vnější činnosti Evropské unie na období 2022–2027.**

Jedná se o vůbec první politický rámec pro globální strategické partnerství s mladými lidmi. Plán by měl pomoci plnit mezinárodní závazky, jakými jsou Agenda OSN pro udržitelný rozvoj do roku 2030 a Pařížská dohoda o klimatu, a to tím, že posílí smysluplnou účast mládeže v politikách vnější činnosti EU.

Akční plán pro mládež je součástí úsilí institucí EU připomenout **Evropský rok mládeže 2022** a jeho mezinárodní rozměr.

Akční plán pro mládež ve vnější činnosti EU **spočívá na třech pilířích aktivit**, které pomohou formovat partnerství EU s mladými lidmi v partnerských zemích:

1. **partnerství s cílem zapojovat** – posílení hlasu mladých lidí při tvorbě politiky a rozhodování;
2. **partnerství s cílem posilovat postavení** – bojovat proti nerovnostem a poskytovat mladým lidem dovednosti a nástroje, které potřebují k tomu, aby mohli prosperovat;
3. **partnerství s cílem propojovat** – podpora příležitostí pro mladé lidi k navazování kontaktů a výměnu názorů s jejich vrstevníky po celém světě.

Akční plán dále posílí probíhající iniciativy a v jeho kontextu se spustí nové klíčové iniciativy zaměřené na mladé lidi na celém světě např. **iniciativa mládež a ženy v demokracii** s rozpočtem 40 milionů eur si klade za cíl umocnit hlas a vedoucí postavení mladých lidí, aktivistů

a řad mládeže a mládežnických organizací na celém světě posílením jejich práv, postavení a účasti na veřejných a politických záležitostech. **Fond pro posílení postavení mládeže** je novou pilotní iniciativou s rozpočtem 10 milionů eur, z níž bude poskytována přímá finanční podpora projektům realizovaným pod vedením mladých lidí v partnerských zemích zaměřených na plnění cílů udržitelného rozvoje na místní úrovni.

**Africko-evropská akademie mládeže** poskytne finanční podporu ve výši 50 milionů eur na formální a neformální vzdělávací příležitosti a výměny pro mladé lidi, kteří chtějí zlepšit své vůdčí schopnosti a vytvořit síť tvůrců změn v Africe.

**Plán reaguje na požadavek mladých lidí**, který se odrazil i ve výsledcích Konference o budoucnosti Evropy, **aby byli do politických a rozhodovacích procesů EU zapojeni strukturovanějším způsobem.**

Akční plán pro mládež posiluje mezinárodní rozměr **strategie EU pro mládež** a vychází ze **strategie EU v oblasti práv dítěte.**

Akční plán bude přestaven na pracovní skupině Rady C30 (Pracovní skupina pro rozvojovou spolupráci – CODEV) pod Radou pro zahraniční věci, která v reakci na sdělení připraví závěry Rady. První projednání návrhu závěrů se uskuteční 13. října.

**Cílem předsednictví je přijmout závěry na listopadovém zasedání Rady pro zahraniční věci (část rozvoj).** Následně bude o závěrech a jejich cílech informována Pracovní skupina pro mládež pod Radou pro vzdělávání, mládež, kulturu a sport. /M. Žiga/

## Zasedání Rady pro hospodářské a finanční věci (ECOFIN) > Rada

**Ministři financí dne 4. září v Lucemburku na jednání Rady pro hospodářské a finanční věci (ECOFIN) pod vedením ministra financí ČR Zbyňka Stanjury dosáhli dohody na návrhu RePowerEU včetně rozdělení alokované částky 20 mld. eur mezi členské země EU.**

Jednání svázané s Radou ECOFIN začala zasedáním Euroskupiny ve standardním formátu. V návaznosti na jednání na zasedání Euroskupiny v Praze jednala **Euroskupina o makroekonomické situaci v eurozóně, a zejména o reakci fiskální politiky na vysoké ceny energií a inflační tlaky.** K diskusi se připojil generální tajemník OECD Mathias Cormann. Ministři také na základě analýzy Komise zhodnotili provádění priorit eurozóny v plánech pro oživení a odolnost. Rovněž si vyměnili názory na hospodářské výzvy a politické priority pro eurozónu v návaznosti na nedávný vývoj. S ohledem na nadcházející výroční zasedání Skupiny Světové banky a Mezinárodního měnového fondu se Euroskupi-

na zabývala globálními hospodářskými otázkami, včetně obvyklé otázky vývoje směnných kurzů. Vývoji směnných kurzů se Euroskupina věnuje v pravidelných intervalech, především před mezinárodními zasedáními. Na základě podkladů Evropské centrální banky (ECB) a Komise ministři jednali o úloze veřejných a soukromých účastníků v ekosystému digitálního eura.

Klíčovým výsledkem řádného jednání ministrů financí bylo **dosazení obecného přístupu k návrhu RePowerEU.** Jedná se o plán postupného oproštění se od závislosti Unie na fosilních palivech dovážených z Ruska, který má diverzifikaci dodávek energií a podporou nezávislosti a bezpečnosti dodávek energií pro Unii posílit její strategickou autonomii. ČR by měla z nástroje získat 3,4% podíl, tj. 681,6 mil. eur (zhruba 16,7 mld. Kč). Dohoda Rady umožní českému předsednictví zahájit jednání s Evropským parlamentem. Cílem českého předsednictví /Pokr. na str. 3/

zůstává dosažení dohody do konce roku, aby implementace programu v členských státech mohla začít co nejdříve. Pokud jde o zdroje financování balíčku RePowerEU ve výši 20 mld. eur, Rada se rozhodla pro kombinaci dvou zdrojů. Ze 75 % budou využity zdroje určené původně pro tzv. Inovační fond. Zbývajících 25 % by mělo pokrýt představení aukce části emisních povolenek v rámci evropského systému obchodování s povolenkami (EU ETS).

Další bod se věnoval **hospodářským a finančním dopadům ruské agrese proti Ukrajině** a Komise informovala členské státy o připravovaném osmém balíčku sankcí proti Rusku. České předsednictví nadále prosazuje schválení i zbývajících slíbené finanční pomoci Ukrajině z celkového 9 miliardového balíčku s cílem zajistit chod kritické infrastruktury a základních veřejných služeb státu. Na základě prezentace Komise diskutovali ministři o tom, jakou roli s ohledem na vysokou volatilitu cen energií hrají finanční trhy, a o možných politických opatřeních. Snahou je zabránit přelití rizik do finančního systému. Na základě prezentace Evropské komise zhodnotili ministři **aktuální stav provádění Nástroje pro oživení a odolnost**. Rada také přijala Průvodčí rozhodnutí o schválení národního plánu Nizozemska. Tématem debaty byla také **pravidelná půlroční aktualizace seznamu daňově nespolutracujících jurisdikcí**, do něhož byly přidány tři nové země, a to Anguilla, Bahamy a

britské ostrovy Turks a Caicos. Aktuální evropský seznam obsahuje celkem 12 zemí, po nichž EU požaduje přijmout nezbytné daňové reformy zajišťující spravedlivou daňovou soutěž. Mezi ministry také proběhla **výměna názorů na fiskální a nefiskální úlohu celních orgánů EU**. Diskutovali o tom, jak nalézt rovnováhu mezi velkým počtem nových nefiskálních úkolů, které jsou celním orgánům svěřovány, a tradičními úkoly souvisejícími s ochranou finančních zájmů a neodmyslitelným požadavkem na usnadňování obchodu. Zabývali se také otázkou, zda je třeba posílit centrální úlohu a koordinaci celních činností, a pokud ano, v jakých oblastech. Rada v Lucemburku přijala i **závěry o financování opatření v oblasti klimatu** před 27. zasedáním konference smluvních stran Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu. Zdůraznila v nich, že je pevně odhodlána cíle týkající se financování opatření v oblasti klimatu plnit. EU a její členské státy jsou největším poskytovatelem mezinárodního veřejného financování klimatických opatření a od roku 2013 svůj příspěvek k financování těchto opatření na podporu rozvojových zemí více než zdvojnásobily. Rada přijala Nařízení nazvané „daisy chain“, které zavádí cílené úpravy, které zvyšují schopnost řešení krize bank. Pomáhá zajistit, aby banky zůstaly odolné a byly schopny odolat otřesům. /M. Ondičová/

## Plenární zasedání Evropského parlamentu > Evropský parlament

**Od 3. do 6. října se uskutečnilo plenární zasedání Evropského parlamentu (EP) ve Štrasburku. K hlavním bodům na agendě pléna patřily následující rozpravy: o Evropské zdravotní unii, vojenské agresi Ruska na Ukrajině, opatření ze strany Komise vůči Maďarsku ve věci právního státu, reakci na zvyšování cen energií v Evropě.**

V úterý 4. října se poslanci EP zaměřili na **návrh Komise na opatření podle nařízení o podmíněnosti dodržování zásad právního státu v případě Maďarska**. Diskuse navázala na dlouhodobou kritiku vlády V. Orbána ze strany EP. Ve svém usnesení z 15. září EP prohlásil, že Maďarsko již nelze považovat za plnohodnotnou demokracii. V rámci úterní debaty zástupci frakcí S&D, Renew, Greens/EFA a Left otevřeně kritizovali Komisi za to, že jednání s Maďarskem trvala velmi dlouho, a za to, že je vůči maďarské vládě příliš velkorysá. Frakce ID a ECR naopak EU obvinily z politické instrumentalizace a nerespektování politiky a požadavků demokraticky zvolené maďarské vlády.

Ve středu 5. října poslanci diskutovali na téma **eskalace ruské válečné agrese vůči Ukrajině**. V debatě dominovala tři klíčová hesla: jednota, soudržnost a solidarita. Vysoký představitel unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku J. Borrell akcentoval negativní dopady stávajících sankcí na ruskou ekonomiku a ocenil jasné směřování zahraniční politiky Unie vůči Ukrajině, včetně perspektivy přistoupení. Předsedkyně Komise U. von der Leyenová zmínila nedávné kroky EU ke zvýšení energetické odolnosti Unie, jako je posílení dovozu plynu od důvěryhodných dodavatelů, a poděkovala českému předsednictví v Radě EU za rychlý pokrok v oblasti přijímání nových legislativních aktů souvisejících s danou problematikou. Poslanci EP vyjádřili širokou podporu EP pro trvalou, a případně i zesílenou reakci EU na narůstající agresi Ruska prostřednictvím sankcí, vojenské podpory a finančních prostředků.

Ve středu 5. října proběhla plenární rozprava k problematice **přistoupení Rumunska a Bulharska k schengenskému prostoru**. EP přijal kladné stanovisko k návrhu rozhodnutí Rady o plném uplatňování schengenského acquis Rumunskem a Bulharskem v červnu 2011 a od té doby kontinuálně upozorňuje na problematiku upírání práva na volný pohyb občanům v těchto dvou členských zemích Unie. Ministr pro evropské záležitosti M. Bek v debatě potvrdil, že Bulharsko a Rumunsko plní podmínky nezbytné k tomu, aby Rada mohla projednat zrušení kontrol na vnitřních hranicích. České předsednictví Rady je odhodláno maximálně pokročit v jednání se všemi členskými státy, aby se obě země staly plně součástí schengenského prostoru.

Poslanci EP ve středu též diskutovali o **boji s protievropskou a protiukrajinskou propagandou evropských spojenců pruského prezidenta V. Putina**. Ministr pro evropské záležitosti M. Bek zdůraznil, že Rada s velkým znepokojením sleduje rostoucí manipulaci s evropským veřejným míněním ze strany zdrojů sponzorovaných Kremlem s cílem polarizovat společnost. Rada aktuálně pracuje na zavedení právního a politického rámce, aby byly evropské demokratické systémy odolnější, mimo jiné prostřednictvím vývoje hybridního souboru nástrojů EU a souboru nástrojů pro boj proti manipulaci s cizími informacemi a vměšování (FIMI).

Pondělní debata a úterní hlasování zakončila též jednání o první části balíčku pravidel **zdravotní unie** vzniklém na základě poučení z pandemie covidu-19. Balíček obsahující tři právní předpisy (posílení role Evropské agentury pro léčivé přípravky, prodloužení mandátu Evropského centra pro prevenci a kontrolu nemocí a nařízení o vážných přeshraničních zdravotních hrozbách) navrhla Komise v listopadu 2020. V přijatém usnesení EP vyzval k dalším mimořádným opatřením na zmírnění tlaku rychle **rostoucích cen energií na evropské domácnosti a podniky**.

/Pokr. na s. 4/

Schválena byla i konečná podoba nového předpisu, který zavádí **jednotné řešení pro nabíjení mobilních telefonů, tabletů a další přenosné elektroniky v EU**. Během plenárního zasedání též proběhla debata o **situaci Romů žijících v osadách v EU** a bylo přijato usnesení k této problematice. Zástupkyně frakce Renew, slo-

venská poslankyně EP L. Ď. Nicholsonová uvedla debatu o nelidských životních podmínkách Romů, kterých byla osobně svědkem na Slovensku.

/J. Linková/

## Schválené rámcové pozice > Rámcové pozice

Rámcová pozice k doporučení pro rozhodnutí Rady, kterým se mění rozhodnutí (EU) 2021/1345, pokud jde o zahájení jednání s Kolumbií a Mexikem za účelem uza-

vření dohod o obchodu s ekologickými produkty (vypracovalo Ministerstvo zahraničních věcí)

## Program evropských institucí od 13. do 19. září > Informace

### Neformální zasedání ministrů energetiky, 11. a 12. října

Hlavní jednací den bude rozdělen do dvou diskusních bloků, mezi nimiž proběhne pracovní oběd. Tématem prvního bloku, který uvede výkonný ředitel Mezinárodní energetické agentury, Fatih Birol, bude vodík a jeho potenciál v rámci energetické tranzice a současné geopolitické situace. Evropská unie cílí na udržitelné a konkurenceschopné hospodářství, které je založené na bezpečném a zejména dekarbonizovaném energetickém systému. V souvislosti s touto proměnou energetického systému a celého evropského hospodářství se hledají nová alternativní paliva pro dekarbonizaci průmyslu a nákladní dopravy, která musí rovněž přispět k dosažení uhlíkové neutrality EU do roku 2050.

### Neformální zasedání ministrů pro zaměstnanost a sociální věci, 12. a 13. října

Na tomto neformálním ministerském zasedání se sejde 27 ministrů odpovědných za zaměstnanost a sociální politiku. Účastníci budou diskutovat o pracovních tématech českého předsednictví v Radě EU, zejména dopadu energetické chudoby a ukrajinské krize.

### Zasedání Rady pro spravedlnost a vnitřní věci, 13. a 14. října,

České předsednictví, Europol a Eurojust budou ministry informovat o probíhající podpoře EU při vyšetřování a stíhání mezinárodních zločinů. Od vypuknutí ruské agresivní války vůči Ukrajině četné zprávy naznačují, že na Ukrajině byly a jsou páčány zločiny proti lidskosti a válečné zločiny. EU a její členské státy plně podporují Ukrajinu při zajišťování toho, aby osoby odpovědné za hrůzné činy byly postaveny před soud a EU v tomto ohledu přijala řadu opatření.

### Zasedání Euroskupiny, 14. října

## Týden v Evropské unii

Týdenní monitoring událostí v EU Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR

Číslo 487, týden od 3. až 9. října 2022 \* Šířeno výhradně v elektronické podobě \* Přípravují pracovníci Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR \* Editor: David Březina\* Kontakt: newsletter@vlada.cz